

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 3. WRZEŚNIA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 3. Września.
Wypis tłumaczony z Gazety Angielskiej *Morning Herald*, czyli *Woźny ranny* zwanej, służyć może za widok dostateczny zdań, które Stawny Mówca Angielski (JP. Burke) głosi pod Tytułem: *Różnica między Rewolucjami Francuską y Polską, oraz ich Wielbicielami*. Ten cały Wypis, w dzisiejszej Gazecie przy końcu, y w Suplemencie na początku znajduje się.

Z Paryża dnia 12. Sierpnia. Narodowe Zgromadzenie zatrudnia się teraz na swoich Sessjach roztrząsaniem Artykułów w *Karcie Konstytucyjnej* umieszczonych, czy wszystkie Dekreta Konstytucyjne w niey

są położone? y czy niektóre być mogą odmienione? Na Sessji dnia 8. tego Miesiąca przyjęto całkiem *Deklaracyą Praw Człowieka*, tudzież ów Wstęp, w którym Szlachectwo, Różnicę Stanów, y Ordery Kawalerskie, skasowano.

Na Sessji dnia 9. Artykuł o Dobrach niegdy do służb Publicznychgo użytku przeznaczonych, następującym sposobem objaśniony, y uchwalony został: „Dobra do służby użytku Publicznego i do opędzenia kosztów Służby Boskiej, należą do Narodu, y zostaną zawsze pod Dyspozycyą Narodową. Konstytucya gwarantuje Przedażę wspomnianych Dóbr,

„ według Formalności prawnych
„ iuż zażle, y ieszcze nastąpić
„ mogące. „

Na Sessyi dnia 10. dekretowano następujące dwa Artykuły dodatkowe: (1) Obywatele mają Prawo obierania Ministrów swojej Służby Boskiej. (2) Pensya zatrzymanych, y na mocy Dekretów Narodowego Zgromadzenia nominowanych Ministrów Katolickiej Służby Boskiej, w liczbie Długów Narodowych iest umieszczona. (NB. Tu należy przydać, że *Prawa Strona Narodowego Zgromadzenia*, to iest rozumnie myśląca, nie wdaie się zgoła, y bynajmniey niewchodzi do Deliberacyi terażniejszych.)

Na Sessyi d. 11. doniesiono, że *Szwajcarowie* rozciągają Kordon, dążący (niby) tylko do utrzymania spokoyności. Dopiero dalszych Artykułów Konstytucyi roztrząśnienie przedsięwzięto.

Zakon Kawalerów *Maltańskich* zaniósł rekwizycyą, ażeby sekwestr włożony na Dobra Zakonu rzezczonego, był podniesiony.

Z *Barcellony* donoszą pod dniem 26. Lipca, że tam cztery Reymenta, to iest Reyment *de Soria*, *Galicyski*, *de Guádallaxara*, y 1. *Szwajcarski*, wodą przyplnęły. Reymenta te, bez wątpienia, są dla wzmożenia Kordonu przeznaczone.

Breve Papieskie, w niektórych tutejszych Gazetach umieszczone, w którym *Papież* winszuje niby Królowi szczęśliwego wiechania z *Paryża*, iawnie iest zmyślone.

W Niedziele wieczorem *Deputacya Dyplomatyczna* odebrała Kurjera od Pana *Dumas*, iednego z Kommissarzów wysłanych do *Alsacyi*, który ztamąd doniósł, że z drugiej strony *Renu* zbiera się Woyско od 40,000. ludzi. We Wtorek znowu drugi przybiegł Kurjer, który wiadomość pierwszą miał potwierdzić.

Projekt Deputacyów *Konstytucyjney* y *Rewizyjney*, według którego *Karta Konstytucyjna*, po zażlezy *Approbacyi* z strony *Narodo: Zgromadzenia*, miała być od każdego w szczególności z Deputowanych tegoż *Zgromadzenia* podpisem ręki stwierdzona, iuż teraz został zaniechany; zwłaszcza, gdy *P. Premerit* w Poniedziałek na *Zgromadzeniu Narodowym* imieniem *Prawoy Strony* tegoż *Zgromadzenia* wyraźną przeciwko *Konstytucyi* uczynił Deklaracyą; *Prawa* więc *Strona*, nie byłaby *Konstytucyi* podpisała; widząc to Deputacye, dla uniknienia sporów y rozruchów wszelkich, Projektu swego względem podpisania *Konstytucyi* odstąpiły.

Król y Królowa codziennie teraz miewają przy sobie y widnią Osoby rozmaite; ale to ieszcze iest rzecz niepewna, czy Król do *St. Cloud*, albo do *Compiegne*, czyli też do *Fontainebleau* poiedzie, lubo iuż nieiakie do przyięcia iego są tam uczynione dyspozycye.

Coraz ieszcze niepomyślne cale wiadomości nas dochodzą o insub-

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEJ

W SOBOTĘ DNIA 3. WRZEŚNIA ROKU 1794.

Rezatá Wypisu z Gazety Angielskiej.

Dzieście Millionów Ludzi mających być stopniami (y dla tego dla siebie iak, y dla kraia pomyślnie) nwołnionemi, nie od Obowiązków Cywilnych y Politycznych, które zesputym tylko umysłom zdają się ciężkie, ale od kaydan, ich Osoby y karki, rzeczywście uciłkających.

Mieszkańcy Miałt dawniey, bez swobod zostający, dziś przyrównani do tey Konfyderacyi, która należy temu koniecznemu związkowi Spółceństwa ludzi.

Jedno Grono, z naywspanialszey, naylicznieyszey Szlachty w Swiecie stawiające się tylko na czele Szlachetnych y Wolnych Obywatelów, nikt straty nieponosił, nikt poniżonymi nie został.

Począwszy od Króla, aż do dziennego wyrobnika, w swoiey każdy kondycyi potwierdzonym został, każda rzecz w swoim utrzymana karbie, a w tym karbie każda rzecz ulepszo-
na. — Dodamy do tego szczęśliwego Cudu tę niesłychaną połączoney z szczęściem rostopno-
ści sprawę, że żadna kropla krwi nie przyłgła; niebyło tam ni zdrady, ni obelgi, ni znowy na
czyi honor: nad zabójstwo od miecza rozłżey, ni przyśpobionego łżenia *Religií*, *Obyczajów*,
ani łupieństwa, ni konfliktaty; żaden Obywatel pomyanym, żaden więzionym nie został, żaden
wygnanym; stało się wszystko w obrębach przykroyności, iedności, y sekretu takich, iakich ni-
gdy w żadney ielżce niedoznano okolicznosci. Lecz takowe podziwienia godne postępowanie,
zachowane było iedynie dla tego Chwalebnego Związku, którego celem było utrzymywanie
nie prawdziwych, istotnych, y nieodzownych Praw Człowieka.

Szczęśliwy ten Narod, iezeli daley postępować będzie uniał iak zaczął; szczęśliwy ten
Król, godny zailte kończyć z Chwałą Tron Elekcyiny, y dać początek wspaniały nastęystwu
Patriotycznych Królów Sukcesylinych. (*Tu gP. Burke dodał następujące dwa wiersze:*)

— — — — — and to leave
A name which every Wind to Heav'n would bear
Which Men to tell, and Angels joy to hear.

Nakoniec to wielkie Dzieło ten ma zaszczyt nycennieyszey, że zawiera w sobie nasiona
dalszego coraz ulepszenia w porządnym wznoszeniu się na tych samych Zasadach, które Nasze
stała *Brytańską Konfytucyą* czynią tak wybora. — Tu jest powód powinowania y święcenia
tey Rocznicy przez Wieki, tu mogą Moralistowie y Teologowie spuścić z ostrości Postów, dla
rozwelesenia ludzkości.

Alę patzaymy na Charakter naszey Fakeyi.... Cały Jey Entoufiasm zwraca się do
Francuskiej Rewolucyi. Nie mogą oni utrzymać, że *Francya* tyle odmiany potrzebowała, co
Polska. — Ani przeczyć, żeby *Polska* u siebie lepsze daleko Systema Wolności y Rządu nie u-
tzymała, niż go przedtym miała: Nie mogą zarzucić, żeby Interes lub kłiwość większości
Narodu w *Polszcze* były uszkodzone. Obiedwie *Rewolucye* Wolność w pierwszym mają celu,
ale do utrzymania tey Wolności, *Polska Rewolucya* prowadzi z Nierządu w Rząd, *Francuska*
z Rządu w Nierząd; pierwsza zapewnia swoją Wolność, budując stały Tron; druga buduje

Wolność wywracając Tron; w pierwszej sposobie nie splamione występkiem sprowadziły Zasadę podchlebną Moralności, w drugiej występki y nieład były sprężyny, których użyto.

Okoliczności, w których te dwie *Revolucye* się różnią, muszą także stanowiąc różnicę, którą czynić trzeba w zobowiązaniach onych cenieniu. — Nafze nowomodne Fakiye preferują *Revolucyę Francyi*, bo „*Ferrum est quod Amant*„

Zdrady, Gwałty, Świątokradztwa, zniszczenia y ruiny Familiów, rozproszenie y wygnanie Chwały y ozdoby wielkiego Narodu, Nierząd, Zamieszanie, Anarchia, y zgwałcenie własności, srogie Morderstwa, nie ludzkie Konflikty, nakoniec zuchwała przemoc krwi chciwych, dzikich, y szalonych *Klubów*, te są postęпки, te rzeczy, które im do smaku przypadają, które wielbią. To zaś, co ludzie lubią, y wielbią, to zapewne y czynić zyczą.

Rzucmy okiem na to, co się we *Francyi* działo, a potem zważmy niebezpieczeństwo wpadnięcia w ręce tak szaloney a nie ublaganey Fakiyi.

Z Kopenhagi d. 16. Sierp. Podług wiadomości z *Sztokholmu*, Król Jmć *Szwedzki* wybierać się ma w podróż do *Peterzburga*.

Z Wiednia dnia 10. Sierpnia. *Szwedzki* Hrabia *de Fersen*, do *Wiednia* przybył. Król Jmć *Szwedzki* miał napisać List do Cesarza *Jsgomości* oświadczając się, iż z ukontentowaniem gotów jest służyć pod Cesarza Jmci rozkazami, gdyby Cesarz Jmć w własney swey Osobie chciał dowodzić na czele Armii, dla przywrócenia *Francuskich* Interessów; gdyby zaś Cesarz Jmć wzbraniał się tego, tedy Król Jmć *Szwedzki* ofiaruje się sam na obcięcie y prowadzenie Główney *Kommandy*.

J.P. de Bischofsweder Adiutant Króla *Pruskiego*, otrzymał w podarunku od Cesarza Jmci Tabakierę *Brylantami* fadzoną na 5,000. *Dukatów* wartującą.

Z Brandeburskiego d. 16. Sierpnia. Teraz już y *Furmani* z *Końmi* dla transportowania *Artyleryi* zakupionemi, z *Prus* nazad powrócili. Z wspomnionych koni, przedają tymczasem podlejsze tylko, lepsze zaś nadal zatrzymują. Przez tę dyspozycyę, odnawia się znowu ta pogłoska, że podobno *Korpus Pruskiego Woyska* przeciwko *Francji*, na pogotowiu trzymane będzie.

Turecki *Posel*, za 5. tygodni naydaley, rozpocznie, iak głoszą, swój powrót z *Berlina* do *Curodrodu* nazad.

Z Curodrodu d. 8. Lipca. *Morowa* zaraza tu grassuje, która wielu zarywając ludzi, o śmierć przyprowadza.

Przeżył *Podkarbi* zmarłego *Sultana*, zowiący się *Hafne Kiaiasz*, który z początku w wielkim poważeniu zostawał u tegoż *Sultana*, potem zaś przez starego *Kapitana Boszę* na wygnanie był posłany, wielką teraz od niejakiego czasu zrobiwszy sobie *Partyę*, y stanawszy na czele wielu tylicy zbuntowanych *Arabów*, (do których rozmaici jeszcze inni *Magnaci* nieukontentowani przyłączyli się,) już uczynił krok do opanowania y zabrania wszystkich *Skarbów* znajdujących się w *Mecce*, którego *Miasta* *Gubernator*, w ciasnotę znaczną od tamtego jest zaparty.

W tych dniach, *Kiaia Bey* y *Bostandzi Basza*, zostali złożeni z swych Urzędów; pierwszy, że zbyt wielkim był Prostakiem, a drugi, że starał się barziefy o zebranie Skarbów, aniżeli o rozśadzenie Spraw y Sprawiedliwosci wymierzenie.

Posel *Francuski* w Konferencyi z *Reis-Effendim* odprawionej, domagał się satysfakcyi z *Baszy Ptolemaidy*, który nietylko zabrał bogaty Okręt *Francuski*, ale nawet wszystkich tamecznych *Francuzow* przymusił do wyliczenia mu znaczney kwoty pieniężney, y do ustąpienia potym z miejsca rzeczzonego. *Porta* dawniefy iuż obiecała skarać tego Gubernatora; ale gdy ta obietnica żadnego dotąd nie miała skutku, Posel więc *Francuski* oświadczył, że kiefdy *Porta* nie jest w stanie pokromienia tego Buntownika, tedy Dwór *Francuski* sam uczyni sobie z niego satysfakcyą. Od tego czasu głofzą, że ów *Basza* traktuje iuż z Konsulami *Franzuskimi* w *Aleppie* y w *Ptolemaidzie* względem bonifikowania szkody poczynionej.

Z *Algieru* d. 20. *Lipca*. Z nowego *Deya*, barzo tu są kontenci. Jest to Mąż utalentowany, a nie mściwy. *Aga*, który się opierał Nominacyi tego, miał być zaduszony; ale nowy *Dey*, karę śmierci zamienił na wygnanie, przytym Dobra tego skonfiskowano, gdzie znaleźli więcey niż dwa *Milliony* przy nim, prócz *Kleynotow*. Obcy Konsulowie wszyscy, winszując mu obietcia Rządu, po przyiacielstwu od niego przyjęci byli. *Duńczycy*, *Szwedzi*, *Holendrzy*, *Francuzi*, y *Hiszpani*, iuż odnowili z nim *Traktaty* swoje. *Anglicy* y *Wenetowie* wkrótce też uczynią.

Z *Paryża* d. 12. *Sierpnia*. Dnia 3. tego Miesiaca, w Klubie *Gabinow*, pod Prezydencyą *P. Pethion*, długa była sprzeczka o sposobie wychowania *Delfina*: Jzali ma być wychowywany przy Dworze? albo raczey w Pałacu iakim na *Wli*? Czy ma brać Lekcyey y uczyć się sam ieden? czy też z drugiefi dodanefi młodefi rówieśnikami dla emulacyi? Po dlugiej sprzeczce, żadna nie nastąpiła decyzya.

Zamyśl jest *Zgromadzenia Narodowego*, przy dokończeniu swey Funkcyi Prawodawczey, ogłosić *Amnestyą* *Powieszchną*; przeto też, *Sąd d'Orléans*, nie spieszy z rozśadzeniem Spraw *Kryminalnych*.

Z *Paryża* d. 14. *Sierpnia*. Po wielu miejscach *Wieśniacy* podczas terażniejszego *Zniwa*, ułożywszy w polach zboże w snopy, wesoło koło nich tańcują y skaczą, ponawiając *Przyśięgę*, że chcą żyć y umierać *Wolnemi*, y że nigdy nie powrócą do dawnego *Poddaństwa* względem *Dziefięcin*.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 3. WIEŚNIA ROKU 1791.

Kancellarya Kommissyi Rzpłtey Skarbu Kor: Kwarciana, na mocy Dyspozycyi Kommissyi Skarbu Kor: pod dniem 29. Mca Sierpnia Roku idącego zapadley, donosi Publicznosci, iż Licytacya Części Królewskich we Wli Węprzynowice w Wodztwie y Ziemi Rawkley leżących, wakujących, intraty roczney *post Expensas* Zł: Pol: 50. Lufratycją ostatnią na gruncie sporządzoną wyprowadzoney mających, na dniu 25. Mca Listopada Roku bieżącego 1791. publicznie w obliczu Kommissyi odprawiać się będzie. Zyczący sobie też Części Licytować, *Attestatum de sufficienti pignore* od Ziemstwa lub Grodu, *proprio districtu* podpisane w Kancellaryi Kwarcianej na trzy dni przed Licytacyą złożyć, y na terminie Licytacyi wyżej oznaczonym, sami osobicie, lub przez swych umocowanych Plenipotentów stawić się obligowani.

Fryderyk Wilhelma *Dytrych* rodem z *Gdańska* z Profesji Felczera, lat 20. mający, wzrostu miernego, twarzy okrągley mały, brunet, oczu czarnych, włosów czarnych z wstżetem wyfrzyżonym, w furducie granatowym z kieszonkami Angielskimi y guzikami białymi dużemi, kapeluszem okrągłym, zostający w służbie u JP. Woiwody *Brzeskiego Kutaw*: za Felczera Nadwornego, uczyniwszy szkodę pieniężną, dnia 28. zeszłego Miesiąca ułzedł; ktoby takowego dostęży, raczy przytrzymać, y dać znać do Pałacu JX. *Szczepańskiego* Kanon: *Warmińs*: na Ulicy *Gwardya* zwaney *Iytuewanego*, za co przyzwoiła odbierze nadgródę.

Dnia 13. Sierpnia, pewnemu odieżdżającemu z *Warszawy*, uciekł *Lokay*, lat około 20. mający, czarniawy, wzrostu dobrego, twarzy okrągley, nieco dziobatey, w furducie granatowym, z guzikami białemi, w kamizelce białey, spodniach pikowych kolorowych, umie po Niemiecku doskonałe, po Polku zaś trochę y z Niemiecką zadržą. Wziół on zegarek srebrny piaski o dwóch obwodach, jednym z minutami pierwszeńi y godzinami, drugim z sekundami. Ktoby o tym Człowieku wiedział, niech da znać do JP. *Skulskiego* do Domu JP. Podkarbiego *Nadwor*: Kor: na Ulicy *Bielaniskiej*.

Pewna Familia, mająca w tym interes z Familiją złączoną, pyta się przez Publiczną Gazetę o JP. *Alexandrze Piotrowiczu* Pułkownikowiczu *Woytk Lit*: który zostawał w *Konfederacyi*: y o drugim JP. *Ignacym Piotrowiczu*, który od lat kilku oddalił się. Ktoby o tych dwóch Kawalerach wiedział, niech doniesie Listem pod Kopertą JP. *Kaistana Zukowskiego* Burgrab: *Liw*: mieszkającego w *Warszawie*.

Dworek z Ogirodem y Gruntem Dziedzicznym na Ulicy *Nowy Swiat* zwaney pod *Niem* 1221. będący, za Rezolucyją Szia: Magistratu przez plusofferencyą na *Ratuszu M. S. W.* na d. 5. tego Miesiąca, o godzinie 2. po południu przez Urząd Ławniczy *Miasta* tegoż sprzedanym będzie.

Na *S. gerskiej* na *Bilarze* pod N. 1776. u *P. Eyka* w Kommissie znajduje się *Essencya* do *Biszofu*, y ktorey natychmiast barzo przedni *Biszof* się robi, po zł: 3. butelczka; tudzież *Balsam* doświadczony na wygubienie *pluŃki* po zł: 4. y *plaster* skuteczny od *odcisków* po zł: 2.

W *Drukarni P. Dufoura* wylzedł z pod praly (1) *Tom II. Nauki Prawodawczej*. (2) *Tom I. Dzieła* pod tytułem o *Prawach Moralnych y Fizycznych Swiata*, czyli *Prawdziwe Systema Natury*. *Wydawca* prawdziwego *Systematu natury*, obwieŃcza (a) iż żaden *Prenumerator* niebędący mógł odbierać *Exemplarzów* bez pokazania *rewersu* podpitem y *pieczęcią* jego *Ńwierdzonego*. (b) Ze *Prenumerata* na to *Dzieło*, tylko do wyŃścia drugiego *Tomu* trwać będzie. (c) Ze *Ńtosując się* do liczby *Prenumeratorów*, barzo mało *Exemplarzów* nad te, które zbywać będą od *Abonujących* bić każe. (d) Ze zbywające *Exemplarze* osobnemi *Tomami* przedawane będą na *miejŃcu* w *Drukarni P. Dufoura*. *Pierwszy Tom*, kosztuje z *oprawą* *Zło*: 5.

Bielizna złożona jest na *Ratuszu M. S. W.* do oddania, gdy się *WłaŃciciel* odezwie, *Koszule Francuskie* z *mankietami* białymi wemi pod *Literami*; *keszule* nocne *ordynaryjne*; *chustki* białe pod *Numerami*, *powłoczki* małe białe, *para pińczoch*, *Węgierka* *kalorzysta* z *wypuŃką* y *guzikami*, *Zegarek* *złoty* *letki*.

Expedycya Przewodnika Warszaw: na *Krak*: *Przedm*: *Nro 366*. wedle *famey Dzwonnicy XX. Bernadynów* będąca, mając wydać przed *rozpoczęciem* się *Seymu* *Specyfikacyą* *Stancyi* do *naŃcienia* w *Warszawie* teraz będących *obwieŃcza* *wŃzystkich*, iż ktoby miał *itancye* do *naŃcienia*, niech donosi do *tey Expedycyi* z *dokładnym* *onych opisanem*, *adarmo* takowe *doniesienia* *przyjęte* będą.

ordynacyi naszego Woyska, do tego stopnia niesformnego, że y nowi Generałowie niedawno nominowani, Panowie *de Rochambeau* i *Luckner*, już złożyć chcą swe Kommandy, jeśli Karność między Woyskiem iaknayprzedzey nie zostanie przywrócona.

Z Hagi d. 16. Sierpnia. Chodzi tu po rękę opisanie ciągu Negocyacyi w *Peterzburgu* między Posłami *Angielskim* y *Pruskim*, y między *Gabinetem Peterzburskim* względem *Pacyfikacyi Rossyi z Portą* prowadzonych. *Ministeriam Rossyjskie* oświadczywszy Posłom Dworów Pośredniczych swą chęć w odpowiedzi pod dniem 25. Maja, umówienia się o Prawidła tyżące się *Odpornego oznaczenia Granic* tak dla *Kraiu Rossyjskiego*, iak y dla *Porty*, odebrało *Note* pod dniem 29. Czerwca od *Ministrów Angielskiego y Pruskiego* podaną, gdzie ciż *Ministrowie* proponowali naprzód: Czy *Imperatorowa* *Jeymć* nie chciałaby się nakłenić do zawarcia *Pokoju* pod tym warunkiem, ażeby *Dystrykt Oczakowski* zacząwszy od rzeki *Bog* aż do *Dniestru*, za *Neutralny*, y od obudwu *Mosarstw* za *Independuiący* był deklarowany? Druga propozycya była, ażeby *Oczakow* y właściwy jego *Dystrykt*, ze wszelką *Własnością y Udzielnością*, y ze wszystkimi innemi *Prawami*, do *Rossyi* był ustąpiony; ażeby jednak *Turkom*, przy wschodnim brzegu *Dniestru*, grunta mniej lub więcej obszerne, były dla oznaczenia Gra-

nic *Naturalnych* zostawione, tudzież wolna *Zegluga* na tey rzece dozwolona? Trzecia propozycya to w sobie zamykała: Gdyby *Impetatoro*: *Jeymć* niechciała przystać na dwie poprzednie propozycye, ażeby w takowym razie, *Dystrykt Oczakowski* od *Bogu* aż do *Dniestru* dla *Rossyi* był odstąpiony, pod warunkiem rozebrania *Twierdz* przy *Oczakowie*, nie stawienia innych w tym *Dystryckie*, y zostawienia *Zeglugi* zupełnie wolney na *Rzece Dniestrze*.

Na tę *Note*, *Ministerium Rossyjskie* w odpowiedzi daney pod d. 20. Lipca wyraziło: Ze *Imperatorowa* *Jeymć*, przyzwolicie szacując usłowania obudwu Dworów ku przywróceniu *Pokoju* zmierzające, oświadcza przytym, iż nie może odstąpić od umiarkowanych y bezintereslowanych swych warunków przez siebie dotąd dla *Pacyfikacyi* podawanych. Z trzech *Projektów* w *Notis* pod dniem 29. Czerwca, *Propozycya* trzecia zbliża się niejako barziej do *Jntencyi Monarchini*; lecz warunek, ażeby *Twierdze Oczakowa* były rozebrane, y żadne inne *Twierdze* w owym *Dystryckie* nie były zakładane, *Sprzeciwia* się *Własności y Udzielności*, z którą ów *Dystrykt* *Imperatorowey* być musi ustąpiony; *Sprzeciwilby* się on także zupełney *Rowności* czyli *Wzajemności*, gdyż *Monarchini* *Turkom* zostawia wolność zatrzymania przy ich granicy wszelkich *Twierdz* y zakładania nowych,

podług upodobania; ówżem wspomniona Kondycya, obaliliby do szczytu główny cel od *Rosyi* przy tej samej Akwizycyi sobie zamierzoney, to jest otrzymanie bezpiecznych granic. Imperatorowa nawzajem jest gotowa, nie tylko nie tamować Wolności Zeglugi na *Dniestrze*; ale chce nawet wszelka tej Zegludze Protekcyą dawać. Spodziewa się nastatku Monarchini, że gdyby Porta uporczywie wzbierała się miała od przyjęcia tych Kondycyi do Pokoju, tedy Dwory *Angielski* y *Pruski* za losem Porty interesować się nie będą dłużej, y kontynuacyą Woyny, wolnemu biegowi okoliczności dalszych, y skutków wynikając ztąd mogących, zostawić zechcą.

Na tę Odpowiedź Ministrów *Rosyjskich*, *Pestlowie Angielski* y *Pruski*, drugi znów *Memoryał* podał pod d. 22. Lipca, wyrażając, że oni iedynie tylko nalegali, ażeby *Rosya* za dnych nie zokładła Fortec w *Dystrykcie Oczakowkim*, mającym być iey ustrójnym, dla tym większego zabezpieczenia Wolności Zeglugi na *Dniestrze*; teraz zaś ta okroźność stała się niepotrzebna, gdy Imperatorowa ieymć deklarowała sama, że nie tylko nie tamować myśli Wolności tej Zeglugi, ale iay nawet sama protegować zechce. Ze ich Dwory teraz zaproponują *Forcie*, zawrząc Pokój z *Rosyją*, y ustąpić iey *Dystrykt Oczakowski* od *Begu* aż do *Dniestru* z zupełną Własnością y Udziałnością; przy tym też zupełnie wolną zostawić zeglugę na *Dniestrze*, tak iak *Rosya*. Ztąd wypada, że *Rosya*, wszystkie inne Zabory uczynione, y czynić się mogące ieszce, powróci nazad *Porcie*. Gdyby Porta wzbierała się przyjąć tych Kondycyi do Pokoju, wtedy koniec Woyny, iedynie biegowi dalszych skutków zostawić obiecią. Tymczasem Imperatorowej Ieymci zdawać się będzie termin od 4. Miesiący niezbyt długi, dla dania czasu *Porcie* do namysłu względem przyjęcia Warunków namiemionych, przy tym Imperatorowa zechce pozwolić na *Armistycyum*, skoro tylko *Porta* przyjmie Zasady do *Pacyfikacyi* wzmiarkowane.

Na *Memoryał* ten, nastąpiła potym *Odpowiedź* z strony *Ministerium Rosyjskiego* dnia 27. Lipca datowana, z doniesieniem dwom *Ministrom* o *Rezolucyi* Imperatorowej Ieymci, że *Monarchini* nieodwłocznie zezwoli na *Armistycyum*, iak tylko *Porta* oświadczy się, że zaproponowane iey Kondycye do Pokoju *pure & simpliciter* przyjmie. Termin 4. Miesiący, dosyć długim jest fryztem dla akceptowania Kondycyi namiemionych. Zupełne zatym *Dziela Pokoju* dokonczenie, iedynie tylko od *Porty* zale-

żeć będzie, y wszelka zwłoka czyli też przyczkoda, ze wszystkimi skutkami wynikając ztąd mogącemi, samey tylko przypisać *Porcie* trzeba będzie. — Tym sposobem więc *Negocjacya Ministrów Angielskiego y Pruskiego w Peterzburżu* skończyła się.

Różnica między Rewolucyami *Francuską y Polską*, oraz ich *Wielbicielami*.

Duch fakcyi u nas łatwo się odkryje przez zastranowienie się, iak różnym okiem ona uważa polstronne wielkie Rewolucye. Dwie mamy przed oczyma: *Francuską y Polską*.

Stan Polski, był tak nie dobry, że dziwowałyby się trzeba, gdyby w tej mierze rozdwojone były zdania, y Rewolucya iey, gdyby też była y krwi wylewem otrzymana, nie powinna była ściągnąć nagany. Nie można się było obawiać zamieszania w takowym przedsięwzięciu, gdyż *Stan*, którego ulepszyć trzeba było, był iay *Stanem* zamieszania. *Król* bez *Władzy*, *Szlachta* bez iedności, *lud* bez *kunsztów*, *industrii*, *handlu*, y *wolności*, bez *Rządu* wewnątrz, bez obrony zewnątrz, bez dzielney publiczney sily; *Obca* przemoc wdzierająca się do bezbrojnego *Kraiu*, a tej wola wszystkim podług upodobania rządziła. Ten był *Stan rzeczy w Polsce*, który właśnie naglił ten krok odważny, a mogłoby być usprawiedliwić y *despota*cki.

Lecz jakim sposobem to *Chaos* *Polskie* do porządku przywieziono zostało? *Szrodki* te, równie zastranawiają uwagę y *satyfakcyą* *Rozsądkowi* przynoszą, y podchlebiają *moralnym* uczuciom. Zważając tę postać odmianę, musi się radować y *chlubić* ludzkość, bo nic w niej zawydzającego, nie dolegającego. Do tak wysokiego doszła ona stopnia, że zapewne stała się nayszczysiejszym, nayszlachetniejszym *Publicznym Dobrodzieystwem*, które kiedykolwiek *Narodowi* *Ludzkiemu* udzielona została. *Widzieliśmy* iednym zamachem *Anarchią* y *niewolą* *zniesioną*; *Troja* *Narodu* *życzliwośćią* *wzmocnioną*, bez *uwłaczania* *też* *Wolnościom*; *wszystkie* *obce* *kabały* *wygnane*, *przez* *odmianę* *Obieralney* *Korony* *w* *Sukcesyjną*; a to, co czule *sprawnie* *podziwienie*, *widzieliśmy* *Panującego* *Króla*, którego konieczna dla *Oyczyzny* *miłość*, *wiodła* *do* *użycia* *tych* *sit*, *tey* *zrzeczności*, *favora* *obcy* *iemu* *Famili*, *których* *zwykle* *używają* *ambitni* *dla* *wyniesienia* *swego* *własnego* *plemienia*.

(*Resata w Suplemencie.*)